

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет ветеринарної медицини
Кафедра епізоотології та мікробіології
Кафедра фармакології та паразитології
Кафедра ветеринарної хірургії та репродуктології
Кафедра внутрішніх хвороб і клінічної діагностики тварин
Кафедра санітарії, гігієни та судової ветеринарної медицини

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ
I КУРСУ

«Введення у спеціальність» / «Introduction to the specialty»

Рівень вищої освіти	Магістр (назва)
Галузь знань	21 Ветеринарія (шифр і назва)
Спеціальність	211 Ветеринарна медицина (шифр і назва)
Освітня програма	<u>Ветеринарна медицина</u> (назва)

Харків – 2024

У даній програмі та рекомендаціях розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків початкової практики «Введення у спеціальність» здобувачів вищої освіти 1 року навчання факультету ветеринарної медицини Державного біотехнологічного університету.

Програма й рекомендації затверджені методичною комісією факультету ветеринарної медицини ДБТУ (протокол № 5 від 15 жовтня 2024 року)

Укладачі: *к.вет.н., доценти Цимерман О.О., Вікуліна Г.В., Синяговська К.А., д.вет.н., професор Науменко С.В., к.вет.н., доценти Северин Р.В., Маценко О.В., Люлін П.В., Дегтярьов М.О., к.біол.н., доцент Ладогубець О.В., к.вет.н, ас. Криворученко Д.О., ст.викл. Штагер Г.М.*

Рецензенти: *д.вет.н., професор Федоренко С.Я., к.біол.н., доцент Гладка Н.І.*

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

організації та проведення навчальної практики для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина (освітня програма «Ветеринарна медицина»)

Розділи практики	Кількість практичних занять (діб)	Кількість годин	Відповідальний за курс та закріплені викладачі
I – Лабораторна справа у ветеринарній медицині	1	5	Северин Р.В. Штагер Г.М.
II – Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини з продуктивними тваринами	1	5	Маценко О.В.
III – Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини з дрібними тваринами	1	5	Цимерман О.О. Криворученко Д.О.
IV – Діяльність лікарів ветеринарної медицини у сфері гігієни і експертизи харчових продуктів	1	5	Дегтярьов М. О.
V – Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини на птахофабриках та птахопідприємствах	1	5	Люлін П.В.
VI – Ветеринарна фармація	1	5	Ладогубець О.В.
УСЬОГО	6	30	-

Анотація: організація та проведення навчальної практики «Введення у спеціальність» для підготовки фахівців ОКР «Магістр» зі спеціальності 211 Ветеринарна медицина проводиться в умовах підприємств ветеринарного спрямування (лабораторії ветеринарної медицини, ветеринарні клініки різного підпорядкування, м'ясопереробні підприємства, біофабрики, заводи з виготовлення фармакологічних препаратів, промислові комплекси з розведення, вирощування та утримання сільськогосподарських тварин і птиці) м. Харкова та області.

Загальні компетенції, яких набуває студент за час практики:

ЗК3. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Спеціальні (фахові) компетенції, яких набуває студент за час практики:

СК3. Здатність дотримуватись правил охорони праці, асептики та антисептики під час фахової діяльності.

СК11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

1. Виробничі функції, типові завдання діяльності фахівця ветеринарної медицини та питання, якими повинен володіти студент після проходження навчальної практики «Введення в спеціальність»

I – Лабораторна справа у ветеринарній медицині	
Функція	Типові завдання діяльності
Організаційна	<p>1. Ознайомити студентів з розділом навчальної практики в умовах навчально-наукової лабораторії генетично-молекулярних методів досліджень кафедри епізоотології та мікробіології, державних лабораторій ветеринарної медицини, науково-дослідного інституту ННЦ «ІСКВМ» м. Харкова.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з організацією роботи діагностичних ПЛР-лабораторій. • ознайомлення з тенденціями розвитку генодіагностики та молекулярної біотехнології. • ознайомлення з принципами проведення ПЛР. • ознайомлення з оптимізацією ПЛР-протоколів. • ознайомлення із загальними підходами щодо підготовки зразків. • ознайомлення з обліком та інтерпретацією результатів ПЛР. • ознайомлення з основними принципами неспецифічних та хибних результатів реакції ПЛР. • ознайомлення з методичними рекомендаціями щодо виявлення ДНК(РНК)-збудників інфекційних захворювань с/г тварин і птиці за допомогою ПЛР.
Техніка безпеки	<p>У період проходження навчальної практики студенти зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці; - дотримуватися правил безпечної роботи з мікроорганізмами; - сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики; - дотримуватися правил експлуатації лабораторного обладнання; - підтримувати в лабораторії і на робочих місцях необхідний порядок; - підготувати звіти про результати виконання завдань, запланованих на період проходження практики.
II – Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини з продуктивними с/г тваринами	
Функція	Типові завдання діяльності
Організаційна	<p>1. Ознайомити студентів з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини з продуктивними тваринами в умовах</p>

	<p>с/г підприємств (Харківська область).</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з особливостями організації роботи ветеринарних лікарів по роботі з продуктивними с/г тваринами (ВРХ, МРХ, свині, коні, с/г птиця). • ознайомлення з основними завданнями лікарів ветеринарної медицини щодо роботи з продуктивними тваринами (збір анамнезу, проведення клінічного дослідження тварин, відбір біологічних рідин, їх лабораторні дослідження та інтерпретація отриманих результатів з метою діагностики та проведення терапевтично-профілактичних заходів за внутрішньої патології. • ознайомлення з особливостями організації ветеринарної справи в умовах с/г підприємств з утримання продуктивних тварин. • У період проходження навчальної практики студенти зобов'язані: <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці ; - дотримуватися правил безпечної роботи за проведення діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів; - сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики; - підтримувати на робочих місцях порядок, дотримуватись правил особистої гігієни; <p>підготувати звіти про результати виконання завдань, запланованих на період проходження практики.</p>
III – Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини з дрібними тваринами	
Функція	Типові завдання діяльності
Організаційна	<p>1. Ознайомити студентів з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини з дрібними домашніми тваринами в умовах ветеринарних клінік різної форми власності (м. Харків).</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з особливостями організації роботи ветеринарних клінік по роботі з дрібними тваринами; • ознайомлення з основними завданнями лікарів ветеринарної медицини, щодо роботи з дрібними домашніми тваринами (огляд тварин, проведення діагностичних лікувальних та профілактичних заходів щодо заразних/незаразних хвороб; • профілактика заразних хвороб дрібних домашніх тварин; • ознайомлення з особливостями організації ветеринарної справи у ветеринарних клініках різної форми власності, по роботі з дрібними тваринами;
Техніка	У період проходження навчальної практики студенти

безпеки	зобов'язані: <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці ; - дотримуватися правил безпечної роботи за проведення діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів; - сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики; - підтримувати на робочих місцях порядок, дотримуватись правил особистої гігієни; - підготувати звіти про результати виконання завдань, запланованих на період проходження практики.
---------	--

IV – Діяльність лікарів ветеринарної медицини у сфері гігієни і експертизи харчових продуктів

Функція	Типові завдання діяльності
Організаційна	1. Ознайомити студентів з розділом навчальної практики в умовах онлайн-формату та з використанням тимчасового укриття ДБТУ. <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з особливостями виробничих підприємств виробничі підприємства АПК (тваринницькі господарства, переробні підприємства тощо); • ознайомлення з основними вимогами нормативно-правових актів (України, ЄС) щодо показників безпечності та якості в межах харчового ланцюга та шляхи до забезпечення основних параметрів харчових продуктів.
Техніка безпеки	У період проходження навчальної практики студенти зобов'язані: <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці; - дотримуватися правил безпечної роботи за проведення діагностичних та ветеринарних заходів; - сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики; - підтримувати на робочих місцях порядок, дотримуватись правил особистої гігієни; <p>підготувати звіти про результати виконання завдань, запланованих на період проходження практики.</p>

V – Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини на птахофабриках та птахопідприємствах

Функція	Типові завдання діяльності
Організаційна	1. Ознайомити студентів з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини на птахофабриках та птахопідприємствах в умовах Державної дослідної станції птахівництва інституту тваринництва НААН України (с. Бірки). <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з особливостями організації роботи

Техніка безпеки	<p>ветеринарної служби на птахофабриках</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з основними завдання служби ветеринарної медицини (нагляд та контроль, забезпечення ветеринарного благополуччя, профілактика заразних/незаразних хвороб) • організацією роботи, призначення та функції ветеринарних та ветаринарно-санітарних об'єктів птахофабрик та птахогосподарств. • ознайомлення з особливостями організації ветеринарної справи у промислових птахівничих господарствах м'ясного напрямку. • ознайомлення з особливостями організації ветеринарної справи у промислових птахівничих господарствах яєчного напрямку. <p>У період проходження навчальної практики студенти зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці; - дотримуватися правил безпечної роботи за проведення діагностичних та ветеринарних заходів; - сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики; - підтримувати на робочих місцях порядок, дотримуватись правил особистої гігієни; - підготувати звіти про результати виконання завдань, запланованих на період проходження практики.
-----------------	---

VI – Ветеринарна фармація

Функція	Типові завдання діяльності
Організаційна	<p>1. Ознайомити студентів з розділом навчальної практики на базі Харківської державної біологічної фабрики, в умовах рецептурної аптеки № 431, гомеопатичної аптеки та аптеки «Лікарські рослини» м. Харкова.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ознайомлення з асортиментом лікарських засобів для тварин, що випускаються на Харківській біофабриці з обладнанням цехів для виготовлення твердих, рідких та м'яких лікарських форм та технологічними правилами • ознайомлення з організацією роботи аптеки щодо заготівлі лікарської рослинної сировини (ЛРС), з алгоритмом проведення макроскопічного і мікроскопічного аналізу лікарської рослинної сировини. • ознайомлення з проведенням фітохімічного аналізу на визначення біологічно активних речовин у лікарській рослинній сировині. • ознайомлення з проведенням товарознавчого аналізу <p>У період проходження навчальної практики студенти</p>

Техніка безпеки	зобов'язані: <ul style="list-style-type: none">- дотримуватися правил техніки безпеки та охорони праці;- дотримуватися правил безпечної роботи з лікарською рослинною сировиною;- сумлінно виконувати завдання, передбачені програмою практики;- дотримуватися правил експлуатації обладнання та пристроїв;- підтримувати на робочих місцях необхідний порядок; підготувати звіти про результати виконання завдань, запланованих на період проходження практики.
-----------------	--

2. Мета практики

Метою навчальної практики є ознайомлення здобувачів зі сферами професійної діяльності лікарів ветеринарної медицини, розуміння особливостей організації роботи на підприємствах та установах ветеринарного спрямування.

Тематичний план проведення практики

№ п/п	Назва теми практичного заняття	Кількість годин
1	Ознайомлення студентів з особливостями організації лабораторних досліджень у ветеринарній медицині у межах навчальної практики «Введення в спеціальність». Місцем її проведення є навчально-наукова лабораторія генетично-молекулярних методів досліджень кафедри епізоотології та мікробіології ДБТУ, державні лабораторії ветеринарної медицини, лабораторія науково-дослідного інституту зокрема ННЦ «ІСКВМ» м. Харкова	5
2	Ознайомлення здобувачів освіти з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини з продуктивними сільськогосподарськими тваринами у межах навчальної практики «Введення в спеціальність». Місце проведення дослідне господарство ДБТУ, приватні фермерські свинокомплекси та кінно-спортивні школи.	5
3	Ознайомлення здобувачів освіти з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини з дрібними домашніми тваринами у межах навчальної практики «Введення в спеціальність». Місце проведення ветеринарні клініки різної форми власності (м Харків)	5
4	Ознайомлення студентів з особливостями лабораторних досліджень для визначення якісних і безпечних показників харчових продуктів у межах навчальної практики «Введення в спеціальність». Місце проведення: лабораторія Держпродспоживслужби в Харківській області, аудиторний фонд кафедри ДБТУ.	5

5	Ознайомлення студентів з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини на птахофабриках та птахопідприємствах у межах навчальної практики «Введення в спеціальність». Місце проведення Державна дослідна станція птахівництва інституту тваринництва НААН України (с. Бірки).	5
6	Ознайомлення студентів з особливостями роботи лікарів ветеринарної медицини на біологічній фабриці, в рецептурній, гомеопатичній аптеках та в аптеці «Лікарські рослини» у межах навчальної практики «Введення в спеціальність». Місце проведення: Харківська державна біологічна фабрика, рецептурна аптека № 431, гомеопатична аптека, аптека «Лікарські рослини» м. Харкова.	5
<i>РАЗОМ:</i>		30

3. Місце практики в структурі освітньої програми:

Навчальна практика «Введення у спеціальність» (ОК34) відноситься до циклу навчальних практик освітньої програми «Ветеринарна медицина». Вона реалізується у II семестрі 1-го року навчання здобувачів вищої освіти. Навчальна практика «Введення у спеціальність» є важливим етапом у підготовці висококваліфікованих і професійно-обізнаних лікарів ветеринарної медицини, здатних самостійно вирішувати наукові задачі та питання, динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності з автономною діяльністю та відповідальністю.

Паралельно з рішенням основних професійних завдань результати практики стають фундаментом подальшої професійної діяльності майбутніх ветеринарних лікарів.

Проходження навчальної практики «Введення у спеціальність» не потребує попереднього вивчення інших освітніх компонент.

ЛІТЕРАТУРА

1. Полімеразна ланцюгова реакція у практиці ветеринарної медицини та біологічних дослідженнях / під заг. ред.. Б.Т. Стегнія та А.П. Геріловича // Харків, 2010. – 228 с.
2. Полімеразна ланцюгова реакція (методичні рекомендації) / Т.М. Димань, В.І. Глазко // Біла Церква, БДАУ. – 2004. – 62 с.
3. Лабораторні методи досліджень у біології тваринництві та ветеринарній медицині: довідник/ В.В. Влізло, Р.С. Федорук, І.Б. Ратич та ін.; За ред.. В.В. Влізла. - Львів: СПОЛОМ, 2012. - 764 с.
4. Антоняк Г.Л., Влізло В.В. Біохімічна та геохімічна роль йоду: монографія. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. - 392 с.
5. Стегній Б.Т. Проблеми біологічної безпеки та біологічного захисту у ветеринарній медицині та біотехнології/ Б.Т. Стегній, А.П. Герілович, І.І. Ібітулін, І.Ю. Бісюк, С.В. Комісаренко, В.В. Влізло та ін. - Харків: НТМТ, 2013. - 414 с.
6. Молекулярно-генетичні методи діагностики у ветеринарній медицині та біотехнології/ А.П. Герілович, Б.Т. Стегній, А.І. Завгородній, В.В. Влізло та ін.; під заг. ред.. Б.Т. Стегнія та А.П. Геріловича. - Київ: СТ-Друк, 2014. - 286 с.
7. Ветеринарна клінічна біохімія / Левченко В.І., Влізло В.В., Кондрахин І.П. та інші Біла Церква, - 2002. – 400 с. 10. Клінічна біохімія./ Левченко В.І та інші– Біла Церква, 2003. – 257с.
8. Інфекційні хвороби собак і котів : навч. посіб. / В. В. Недосєков, А. М. Гонтарь, Н. Г. Сорокіна, Я. В. Кісера – Київ : НМЦ «Агроосвіта», 2021. – 98 с
9. Галатюк О.Є., Передера О.О., Лавріненко І.В., Жерносік І.А. Інфекційні хвороби котів. Навчальний посібник для вузів II-IV рівнів акредитації. – Житомир : «Полісся», 2016. – 132 с
10. Б'ятець В., Новіцька О. В. Діагностика хвороб м'ясоїдних, що проявляються розладами шлунково-кишкового тракту. Здобутки студентської молоді у вирішенні науково-практичних питань ветеринарної медицини : матеріали II (69) міжнар. студ. наук.-практ. конф. Київ, 2015. С 232–233
11. Вербицький П. І., Бусол В. О., Достоевський П. П. Довідник лікаря ветеринарної медицини. Київ : Урожай, 2004. 1280 с.
12. Лабораторні методи досліджень у біології, тваринництві та ветеринарній медицині : довідник / В.В. Влізло та ін. ; за ред. В.В. Влізла. Львів. 2012. 764 с.

13. Левченко В.І., Фасоля В.П., Головаха В.І., Дикий О.А.. Диспансеризація службових собак: Методичні рекомендації / – Біла Церква, 2008. – 63 с
14. Локес П. І., Локес-Крупка Т. П. Диференційна діагностика хвороб печінки у свійських собак і котів. Вісник ПДАА. Сер. Ветеринарна медицина 2014. № 1. С. 58–61.
15. Developing Methodologies for the Use of Polymerase Chain Reaction in the Diagnosis and Monitoring of Trypanosomosis: / IAEA-TECDOC-1559. — IAEA, 2017. — 294 p.
16. Edwards K. Real-time PCR: An essential guide / K. Edwards, J. Logan, N. Saunders. — Wymondham : Horizon Bioscience, 2018. — 346 p.
17. Якубчак О.М. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології і стандартизації продуктів тваринництва / О.М. Якубчак, В.І. Хоменко, С.Д. Мельничук та ін.; За ред. О.М. Якубчак, В.І. Хоменка. – Київ, 2005. – 800 с.